

Svetovni slovenski kongres

Poti znanosti k edinosti Slovencev

Kot nadaljevanje uspešnih in odzivnih konferenc vseslovenskih zdravnikov in gospodarstvenikov Svetovni slovenski kongres (SSK) pripravlja 1. konferenco slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev z vsega sveta z naslovom Poti znanosti k edinosti Slovencev. Konferenca bo potekala v hotelu Golf na Bledu 28. in 29. septembra letos.

Uvodna predavateljca bosta prof. dr. Boris Pleskovič, Svetovna banka in akad. prof. Jože Kraševc, SAZU in Teološka fakulteta. Konferenca bo obravnavala več vprašanj, zbranih v naslednjih tematskih sklopih:

• **Pregled slovenskega znanstvenega potenciala v svetu** – sodelujoči: dr. Lojze Arko, Los Alamos; prof. dr. Anton Mavretič, Advanced Energy Industries; dr. Edvard Kopal, Slovenska znanstvena fundacija; prof. dr. Jože Velikonja, Univerza Washington; mag. Peter Volasko, ministrstvo za znanost.

• **Možnosti vključevanja znanstvenikov in univerzitetnih učiteljev iz diaspore v znanstvenoraziskovalno in pedagoško delo v domovini** – sodelujoči: dr. Stane Bah, Univerza Windsor; dr. Tanja Dominko, OR-PRC; prof. dr. Andreas Moritsch, Univerza Celovec; dr. Duša Umek - Krnel, ministrstvo za šolstvo; dr. Darja Piciga, ministrstvo za znanost; dr. Lovro Šturm, minister za šolstvo.

• **Okrogla miza: Primerjava študija na slovenskih in tujih univerzah** – sodelujoči: mag. Klemen Jaklič, vlada RS; prof. dr. Barbara Kenda, Univerza Notre Dame; prof. dr. Boris Pleskovič, Svetovna banka; prof. dr. Ludvik Toplak, Univerza Maribor; dr. Milan Vodopivec, Svetovna banka.

• **Prednostne smeri razvoja slovenske znanosti in raziskav v luči globalizacije, ustvarjanje in vrednotenje intelektualne in industrijske lastnine** – sodelujoči: dr. Ju-

an Carlos Bolcich, Centro Atomico Bariloche; prof. dr. Jože Gričar, Fakulteta za organizacijske vede; Majda in Franc Ilar, ABB Power Automation; prof. dr. Miha Japelj, Krka d. d.; prof. dr. Janez Možina, Fakulteta za strojništvo; dr. Stane Pejovnik, Kemijski inštitut, Ljubljana; dr. Dušan Petrač, NASA; prof. dr. Joseph Straus, Max Planck Institut; prof. dr. Jure Tasič, Fakulteta za elektrótehniko.

• **Organizacija znanstvenoraziskovalnega dela za 3. tisočletje; povezovanje univerze in raziskovalnih institucij z industrijo** – sodelujoči: dr. Cene Bavec, ministrstvo za znanost in tehnologijo; dr. France Rode, eRide Inc.; dr. Peter Stanovnik, Inštitut za ekonomske raziskave; dr. Marija Gizela - Šušteršič, Facultad de Ingenieria y Ciencias Economico-Sociales, San Luis.

• **Okrogla miza: Vključevanje rojakov v slovenski akademski prostor** – predlog sodelujočih: dr. Jože Bernik, Abbot Laboratories in SSK; prof. dr. Jože Gričar, Fakulteta za organizacijske vede; akad. prof. dr. Alojz Kralj, SAZU; dr. Dušan Petrač, NASA; dr. Irena Raščan, Inštitut Jožef Stefan; prof. dr. Joseph Straus, Max Planck Institut.

Udeležba je brezplačna. Prijave: Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva 1/IV, tel./faks. +386 (0)1 425 24 40, e-naslov: ssk.upeunet.si

J. P.

V današnji prilogi *Znanost* poleg novinarjev *Dela* sodelujejo še: **mag. Janko Bohak**, Spodnji Duplek; **doc. dr. Damjan Glavač**, Laboratorij za molekularno genetiko, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani; **Metka Ravnik - Glavač**, Inštitut za biokemijo, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani; **prof. dr. Peter Dovč**, Oddelek za zootehniko, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani; **prof. dr. Branka Javornik**, Oddelek za agronomijo, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani; **dr. Metka Filipič**, Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana; **prof. dr. Dušan Mlinšek**, Zveza društev za varstvo okolja Slovenije, Ljubljana; **prof. dr. Slavko Splichal**, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.

DELO, 13. sept. 2000 / str. 16

SREČANJE SLOVENSkih ZNANSTVENIKOV IN RAZISKOKVALCEV DOMA IN PO SVETU

POTI ZNANOSTI K EDINOSTI SLOVENCEV

Svetovni slovenski kongres je naša uređništvo postal sporočil o srečanju slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev od vsepovsod, ki bo v Hotelu Golf na Bledu **od 28. do 30. septembra** letos. Tako pravi:

Slovenci imamo v tujini in zamejstvu izjemen umski potencial znanstvenikov, univerzitetnih profesorjev in akademikov. Pri SSK razmišljajo o tem, da se mora v prihodnje Slovenija opreti na svoj celotni umski potencial, kajti to je imperativ sedanosti in prihodnosti, kar so že davno spoznale druge države v tranziciji. To je tudi v skladu z odločitvijo neodvisne Slovenije, ki se je zavezala, da bo prevzela civilizacijske vrednote in načela sodobnega demokratskega sveta tudi v odnosu do svojih znanstvenikov in se s tem vključila v EZ. Če prevzemamo načela prostega pretoka tdej, ljudi, blaga in storitev, potem moramo te principe najprej uveljaviti v odnosu do naših rojakov. V zadnjem času

med rojaki na področju znanosti in akademskega delovanja v tujini; pokazati na odlike in izjemne uspehe naših rojakov v svetu in doma; naši rojaki so ponekod ogromno doprinesli k napredku držav, ki so jih gostoljubno sprejele in z njihovo pomočjo dosegle svetovno odmevne rezultate. Temu bodo namenjena tudi nadaljnja podobna srečanja. Kongresi naj bi postali vsakoletni in tradicionalni. Posvečeni naj bi bili različnim tematskim sklopom oz. posebnim področjem znanstvenega dela ali pa tudi širši aktualni problematiki. Obravnavati naj bi tematika, ki bo upoštevala stanje in probleme znanosti v svetu in doma. Srečanja naj bi postala forum, kjer bi znanstveniki in raziskovalci vseh zvrsti in področij raziskovalnega dela odmevno in z vso svojo avtoriteto razpravljali o razvoju Slovenije v širšem smislu.

Kongres bo priložnost za razmislek, kako omogočiti rojakom, da se bodo kot znanstveniki sistematično vključevali v raziskovalno delo in visokošolsko pedagoško dejavnost, pa tudi, kako pospešiti medsebojne izmenjave raziskovalcev, asistentov, profesorjev in študentov.

Vse rojake znanstvenike, raziskovalce in univerzitetne učitelje vabi

Svetovni slovenski kongres, da se udeležijo srečanja in da aktivno sodelujejo s prispevki v obliki tematskih predavanj, krajših diskusij in s predstavami s posterji.

Kongres bo potekal v petih tematskih sklopih. Vsak sklop se bo pričel z dvema uvodnima predavanjema (30 min.), sledila pa bo diskusija ob okrogli mizi, kjer bodo prijavljeni avtorji lahko predstavili svoje misli s krajšimi prispevki (10 min.).

Nekaj predlogov za tematske sklope:

- kako pospešiti nadaljnje sodelovanje vseh slovenskih znanstvenikov;
- kako vključiti slovenski znanstveni potencial iz tujine kot zalogo znanja za Slovenijo;
- stanje in trendi znanosti v svetu in domovini v luči globalizacije;
- etika v znanosti doma in v tujini;
- kakšna naj bo vloga SAZU do slovenskih znanstvenikov v tujini;
- kako povečati število štipendij za študij v tujini in kako izboljšati pogoje za vrnitev diplomantov.

Predlogi za okrogle mize so tile:

- problematika vključevanja znanstvenikov in visokošolskih učiteljev iz diaspore v znanstveno-raziskovalno in pedagoško delo v domovini ter prispevek umskega potenciala iz diaspore;

- prioritete smeri razvoja slovenske znanosti in raziskovalnega dela (bazične in aplikativne raziskave) glede na strategijo gospodarskega in obrambnega koncepta Slovenije; - ali znamo ceniti svojo intelektualno lastnino (ustvarjanje potencialov, inovacije);

- trendi razvoja in razmerje med osnovnimi in aplikativnimi raziskavami, prenos znanja v industrijo, povezave univerze z industrijo;
- organizacija znanstveno-raziskovalnega dela v Sloveniji; študentska problematika; primerjava univerzitetnega študija doma in v tujini.

Za organizacijo bo skrbel programski odbor, ki ga sestavljajo: dr. Jože Bernik (predsednik SSK), dr. Boris Pleskovič (prvi podpredsednik SSK), dr. Jože Rant (SK SSK), Logistika: dr. Darja Piciga (SK SSK), Franci Feltrin (SK SSK) in Jana Podobnik (SSK in SK SSK).

Prijave zbira glavna tajnica SSK, Jana Podobnik, na naslov: Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva 1/IV, 10, Ljubljana, Slovenija (tel.-faks. +386 61 125 24 40; elektronska pošta: ssk.up@eunet.si).

Podatke in informacije o srečanju so tudi na razpolago na internetu na naslovu www.ssk-krs.si.

IVOLU GLAS, 31.08.2000, str. 15

je delal zunaj, jaz pa sem se dolgo ukvarjala s prašiči. Ko je prišla bolezen, nisem več mogla.«

- Ali je oblast po vojni tudi pri vas štela trte?

»Ne. To so počeli še v stari Jugoslaviji. Takrat sem vprašala očeta, kako to, da imamo v vinogradu toliko breskev in hrušk? Pa so dejali, da zato, ker so morali od trsov plačevati davek. Oče pa so se znašli in se je reklo, da sadovnjak ni več vinograd. Danes pa spet štejejo trte.«

- Kljub bolezni ste s svojo marljivostjo veliko naredili, saj se je o vaši vzorno urejeni domači-

ji v cvetju razširil glas daleč naokoli, da ste dobili nagrade, plakete in priznanja?

»Veste, zmerom sem imela veselja z rožami in rada sem imela čisto, če sem le mogla. Spočetka je bila pri nas stara črna kuhinja, pa smo jo preuredili, da imamo danes kuhinjski štedilnik prirejen tako, da nam greje vodo za centralno kurjavo. Tudi mož je bil priden in je marsikaj z rokami zaslužil in naredil. Turistično društvo se je spomnilo name s priznanjem za najlepše urejeno kmetijo. Zdaj pa to urejenost že prenašam na mlado, na snaho. Tudi ona ima rada rože.«

- Ali je moglo kmetiji neko le že tudi trale? Ni mogoče, kaj je. Domal jih.«

- Kakšna pa naj bi bila velika nebesa?

»Zdi se mi, da jih imam tako že zdaj. Ne rabim več gajzle, da bi gonila vprežene krave, saj imamo traktor. Seveda je treba še veliko postoriti z rokami, pa kljub temu. Ko bom dobila še nekaj vnukov, pa bodo prava velika nebesa popolna.«

TOHAŽ
STEFE

Srečanje slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev iz domovine in sveta

Hotel Golf, Bled, 28. - 30. september 2000

Slovenci imamo v tujini in zamejstvu izjemen umski potencial znanstvenikov, univerzitetnih profesorjev in akademikov, ki jih je pot iz različnih razlogov zanesla v tujino. Slovenija pogosto ni znala ali zmogla ustvariti pogojev za to, da bi najbolj kreativne in prodorne posameznike zadržala doma. Žalostno dejstvo pa je, da (pre)pogosto tega tudi ni hotela storiti, zlasti tedaj, ko je šlo za ljudi, ki se režimu niso hoteli ukloniti, ali so se mu zdeli celo nevarni. S tem je naredila medvedjo uslugo najprej in predvsem slovenskemu narodu in slovenski državi.

Danes spoznavamo, da je znanje skoraj edina primerjalna prednost Slovenije, saj drugih nimamo. Zato moramo storiti vse, da čim več tega znanja, raztresenega po svetu, pripeljemo domov in tako olajšamo slovenski državi njeno pot v konkurenci z drugimi narodi in državami. To je tudi v skladu z odločitvijo slovenske države, ki se je zavezala, da bo prevzela civilizacijske vrednote in načela sodobnega demokratičnega sveta tudi v odnosu do svojih znanstvenikov, kajti načela prostega pretoka idej, ljudi, blaga in storitev velja uveljaviti najprej v odnosu do naših rojakov. Vključevanje naših uglednih rojakov v znanstvene in pedagoške procese bo prineslo nove ideje, pripomoglo k odpiranju domačih institucij navzven in prispevalo k učinkovitejši organiziranosti znanstveno-raziskovalnega dela in visokošolskega izobraževanja.

Srečanje je zamišljeno kot nadaljevanje podobnih srečanj, ki jih je v zadnjih letih organiziral Svetovni slovenski kongres: dveh srečanj rojakov - zdravnikov in srečanja rojakov - gospodarstvenikov. Letošnje srečanje rojakov - znanstvenikov bo priložnost za vzpostavitev trajnega sodelovanja med znanstveniki iz domovine in znanstveniki iz diaspore. Med cilji srečanja je treba omeniti:

- vzpostavljane stikov in spoznavanje, kdo je kdo med rojaki, ki delujejo na področju znanosti in akademskega izobraževanja;
- opozoriti na odlike in izjemne uspehe naših rojakov v svetu in doma;
- srečanja naj bi postala tradicionalna in naj bi bila posvečena različnim tematskim sklopom oziroma področjem znanstvenega in raziskovalnega dela;
- srečanja naj bi postala forum, na katerem bi znanstveniki različnih usmeritev razpravljali o razvoju Slovenije v vsej širini tega pojma.

Vse rojake - znanstvenike, raziskovalce in univerzitetne učitelje vabijo, da se

udeležijo tega srečanja in da na njem aktivno sodelujejo, bodisi v obliki tematskih predavanj in krajših diskusij, bodisi v obliki predstavitev s posterji. Srečanje bo potekalo v petih tematskih sklopih. Uvodnim predavanjem (30 min.) bo sledila diskusija ob okrogli mizi, kjer bodo prijavljeni avtorji lahko sodelovali s krajšimi prispevki (10 min.).

Nekaj predlogov za tematske sklope:

- kako pospešiti sodelovanje vseh slovenskih znanstvenikov;
- kako vključiti slovenski znanstveni potencial iz tujine kot vir znanja za Slovenijo;
- stanje in trendi v znanosti v luči globalizacije;
- etika v znanosti doma in v tujini;
- vloga SAZU v odnosu do slovenskih znanstvenikov v tujini;
- kako povečati število štipendij v tujini in kako izboljšati pogoje za vrnitev diplomantov.

Predlogi za okrogle mize:

- problematika vključevanja znanstvenikov in visokošolskih učiteljev v znanstveno-raziskovalno in pedagoško delo v domovini, ter prispevek umskega potenciala iz diaspore;
- prioritete smeri razvoja slovenske znanosti in raziskovalnega dela glede na gospodarsko in obrambno strategijo Slovenije;
- problematika vrednotenja naše intelektualne lastnine;
- razvojne težnje in razmerja med osnovnimi in aplikativnimi raziskavami (prenos znanja v industrijo, povezave univerze z industrijo);
- organizacija znanstveno-raziskovalnega dela v Sloveniji.

Podrobnejši program srečanja bo mogoče sestaviti šele na podlagi prijav in sugestij udeležencev. Vse, ki že vedo za srečanje, tudi prosijo, da pomagata pri zbiranju naslovov slovenskih znanstvenikov po svetu, da jih bo mogoče povabiti na srečanje in jih kasneje tudi vključevati v različne dejavnosti. Podrobnejše informacije bodo posredovane z nadaljnimi obvestili.

Prijave zbira tajnica SSK ga. Jana Podobnik.

Svetovni slovenski kongres

Cankarjeva 1/IV, 1000 Ljubljana, Slovenija

tel./fax: + 386 61 125 24 40

elektronska pošta: ssk.up@eunet.si

Podatke in informacije o srečanju boste lahko dobili tudi na svetovnem spletu: <http://www.ssk-krs.si>

T. Š.

Slovenija ima v tujini in zamejstvu izjemen umski potencial znanstvenikov, univerzitetnih profesorjev in akademikov. V prihodnje bi se morala Slovenija opreti na svoj celoten umski potencial, kajti to je imperativ sedanjosti in prihodnosti, kar so že davno spoznale druge države v tranziciji.

V zadnjem času postaja eden od ključnih problemov tudi, kako zmanjšati beg možganov, predvsem mladih strokovnjakov v tujino. Mimo tega ob času globalizacije in integracij čaka tudi Slovenijo konkurenčni boj za obstanek v združeni Evropi in v svetu. V tem smislu najboljše orodje je lastna pamet in znanje, pridnost in sloga.

Na takih in podobnih ugotovitvah se opira za-

Slovenski znanstveniki se bodo srečali na Bledu

Od 28. do 30. septembra na pobudo Svetovnega slovenskega kongresa

misel srečanja slovenskih znanstevnikov doma in po svetu, ki se je rodila v okviru Svetovnega slovenskega kongresa in ga pripravljao za prihodnjo jesen na Bledu.

Organizacija tega kongresa je nadaljevanje podobnih srečanj, ki jih je v zadnjih dveh letih priredil Svetovni slovenski kongres: dve srečanji zdravnikov in srečanja gospodarstvenikov. Letošnje srečanje znanstvenikov bo priložnost za vzpostavitev trajnega sodelovanja med znanstveniki iz domovine in znanstveniki iz diaspo-

ni. Posvečeni naj bi bili različnim tematskim sklopom oz. posameznim področjem znanstvenega dela ali pa tudi sirsi aktualni problematiki.

Kongres bo potekal v petih tematskih sklopih. Prireditelji so doslej izdelali nekaj predlogov za tematske sklope:

kako pospešiti nadaljnje sodelovanje vseh slovenskih znanstvenikov; kako vključiti slovenski znanstveni potencial iz tujine kot zalogo znanja za Slovenijo; stanje in trendi znanosti v svetu in domovini v luči globalizacije;

etika v znanosti doma in v tujini; kaksna naj bo vloga SAZU do slovenskih znanstvenikov v tujini; kako povečati število stipendij za študij v tujini in kako izboljšati pogoje za vrnitev diplomantov.

Svetovni slovenski kongres vabi vse slovenske znanstvenike, raziskovalce in univerzitetne učitelje, da se udeležijo znanstvenega srečanja in da aktivno sodelujejo s prispevki v obliki tematskih predavanj in krajsih diskusij.

Naj povemo še, da za organizacijo bo skrbel programski odbor, ki ga vodi dr. Jože Bernik.

Podrobnejše podatke in informacije o srečanju boste lahko dobili tudi na svetovnem spletu.

(<http://www.ssk-kr.si>)

NOVI NATANUR - četrtak, 4. maja 2000